

Пустовойт Р.О., аспірант, Хлюпін О.А., ст. викл. Степанчук О.В., д.т.н.
(Національний авіаційний університет, Україна)

Функціональне зонування території транспортно-пересадочних вузлів в аеропортах

Мета роботи полягає в аналізі й визначенні функціонального зонування території транспортно-пересадочних вузлів в аеропортах з метою встановлення загальних показників площ відповідних зон, що дозволить удосконалити процеси пішохідного та транспортного руху на території аеровокзальних комплексів.

Вступ

Більшість сучасних транспортно-пересадочних вузлів (ТПВ) в аеропортах формуються на території аеровокзальних комплексів, а саме на привокзальній площі, де організовується пішохідний та транспортний рух. У сучасних умовах основою формування ТПВ в аеропортах з пасажиропотоком більш як два мільйони пасажирів є залізничний транспорт, який забезпечує потужний пасажиропотік безпосередньо із міста в аеропорт та навпаки. ТПВ може виступати також станція метрополітену, автобусна станція, зупиночні пункти, де сполучаються лінії маршрутів наземного пасажирського транспорту, між якими здійснюється пересадка. Транспортно-пересадочний вузол - це комплекс структурних елементів, які можна розподілити за відповідними зонами: транспортно-пішохідна, зона архітектурних споруд та об'єктів соціального призначення (за наявності) та резервна зона (за наявності) (рис. 1).

Рис.1. Структура ТПВ на території аеропорту

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аспекти організації пасажирських перевезень, технології роботи ТПВ із залізничними вокзальними комплексами, станціями метрополітену, аналізу схем і технології роботи пасажирських станцій, їх розміщення в межах ТПВ, взаємодії з іншими видами транспорту викладені в працях М. Б. Касіма [1], Г.О. Самчук [2].

Виклад основного матеріалу

Транспортно-пішохідна зона є основною одиницею аеропортового ТПВ, де розміщуються зупиночні пункти різних видів транспорту та транспортно-пішохідні шляхи, що об'єднують пункти пересадки пасажирів. Транспортно-пішохідна зона розташовується на привокзальній площі, де здійснюються міжмаршрутні пересадки пасажирів перед аеровокзалом. Тому така територія складається із таких підзон: зони озеленення та благоустрою, пішохідної території, зони місць паркування і проїжджих частин та зони автомобільних доріг.

Зона озеленення та благоустрою складається з місць відпочинку пасажирів та зелених насаджень.

Пішохідна зона включає доріжки й пішохідну площу перед аеровокзалом, а також зупинки громадського та приватного транспорту. Оскільки зупинки транспорту складаються з ділянки скупчення пасажирів перед пересадкою та місцем зупинки транспорту, то їх можна включити до складу пішохідної зони. А зупинки громадського транспорту класифікуються на автобусні, трамвайні та залізничні пункти висадки та посадки пасажирів. До приватного транспорту відносяться зупинки таксі та індивідуальних транспортних засобів.

Зона місць паркування та проїжджих частин складається з паркувальних майданчиків, які можна класифікувати за такими типами:

1. Короткострокові автостоянки для приватного транспорту.
2. Довгострокові автостоянки, що обслуговують приватний транспорт на добу і більше.
3. Стоянки для громадського транспорту (автобусів, трамваїв та таксі).
4. Автостоянки закритого типу (будівлі багаторівневих паркінгів).
5. Стоянка для велосипедів (зазвичай для співробітників аеропорту).
6. Стоянка для співробітників – зарезервована для осіб, які працюють в аеропорту.

7. Паркувальні місця для зони оренди автомобілів – використовуються для зберігання автомобілів, а також для їхнього обслуговування (заправка, мийка та інше).

Зона автомобільних доріг містить транспортні сполучення, які розподіляються за такими типами:

1. Службові дороги аеропорту – громадські та приватні дороги всередині аеровокзального комплексу, що забезпечують доступ до аеровокзалів, паркувальних місць, інших споруд аеропорту й регіональних, магістральних автомобільних доріг/шосе.
2. Під'їзні дороги – забезпечують рух транспорту між мережею доріг області, магістральних доріг та зоною аеровокзального комплексу.

3. Проїзні смуги перед аеровокзалом – це дороги, які розташовані поруч із площами прибуття та відправлення пасажирів і призначені для висадки та посадки пасажирів перед аеровокзалом.

4. Рециркуляційні дороги – це транспортні шляхи, які призначені для приватного та громадського транспорту, для висадки та посадки пасажирів у межах зупиночних пунктів та на територіях паркувальних майданчиків.

Зона архітектурних споруд (за наявності). Під час формування ТПВ на основі вокзалу, станції громадського транспорту чи транспортно-комерційної споруди на території аеровокзального комплексу до структури ТПВ додається зона архітектурних споруд та об'єктів соціального призначення. До її складу може входити: залізничний чи автобусний вокзал, станція метро та інші транспортно-комерційні споруди. А кожна така будівля містить зокрема й основні приміщення, серед яких є: адміністрація, зали очікування, квиткові каси. Для надання додаткових послуг можуть виділятися комерційні площі: торговельні, культурно-розважальні, харчувальні тощо, що підвищує інвестиційну привабливість ТПВ.

Резервна зона (за наявності). Розширення та розбудова ТПВ можливе шляхом використання резервної території в разі збільшення пасажиропотоку аеропорту, його попиту та інтенсивності прибуття транспортних засобів або, в разі її відсутності, — влаштування багаторівневого вузла з відокремленими площами прибуття та відправлення пасажирів.

Висновки

Підсумовуючи все вище зазначене, можна зробити висновок, що структура ТПВ на території аеропортів може складатися із трьох зон: транспортно-пішохідної, зони архітектурних споруд (за наявності) та резервної зони (за наявності). *Транспортно-пішохідна зона* є основною територією ТПВ, яка забезпечує організацію транспортних та пішохідних потоків. *Зона архітектурних споруд* зазвичай наявна в аеропортах з пасажиропотоком понад два мільйони пасажирів із впровадженням залізничним транспортом. *Резервна зона* в більшості аеропортів відсутня. Вона може бути задіяна з додаткової території для розширення та розбудови ТПВ у разі збільшення пасажиропотоку аеропорту.

Список літератури

1. Касім М. Б. Принципи архітектурно-планувальної організації терміналів аеропортів (на прикладі аеропортів Іраку. дис. канд. арх.: 18.00.02. КНУБА. Київ, 2019.– 255 с.

2. Самчук Г.О. Підвищення ефективності функціонування транспортно-пересадочних вузлів наземного міського пасажирського транспорту: дис. канд. техніч. наук: 05.22.01 / Самчук Ганна Олександрівна. – Харків, 2018. – 206 с.